

Dokumentas atspausdintas iš teismų praktikos paieškos sistemos INFOLEX. Praktika (www.teismupraktika.lt)

Kortelė:

2269545_RegNr_e2-763-934/2024

<http://www.infolex.lt/tp/2269545>

Civilinė byla Nr. e2-763-934/2024

Teisminio proceso Nr. 2-55-3-00280-2024-3

Procesinio sprendimo kategorijos: 3.4.3.2.1.2; 3.4.3.2.2.1; 3.4.3.4; 3.3.2.5

(S)

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

NUTARTIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2024 m. rugsėjo 26 d.

Vilnius

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjas Žilvinas Terebeiza,

teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjęs civilinę bylą pagal atsakovės uždarnosios akcinės bendrovės Business basis atskirąjį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo 2024 m. gegužės 8 d. nutarties civilinėje byloje pagal pareiškėjos Tilaros Limited pareiškimą dėl nemokumo (bankroto) bylos iškelimo atsakovei uždarajai akcinei bendrovei Business basis,

nustatė:

I. Ginčo esmė

1. Pareiškėja Kipro Respublikoje registruota bendrovė Tilaros Limited (toliau – ir pareiškėja) kreipėsi į teismą, prašydama iškelti atsakovei uždarajai akcinei bendrovei (toliau – UAB) Business basis (toliau – ir atsakovė, bendrovė) nemokumo (bankroto) bylą.

2. Pareiškėja nurodė, kad bendrovė jai yra skolinga 245 064 Eur sumą. Pareiškėja savo finansinį reikalavimą kildina iš 2022 m. gegužės 20 d. Prekybininko paslaugų sutarties (toliau – ir Sutartis), kuria atsakovė (Sutartyje – paslaugų teikėja) įsipareigojo teikti pareiškėjai (Sutartyje – prekybininkė) Sutarties B priede aprašytas paslaugas.

3. Pareiškėja nurodė, kad bendrovė nuo 2022 m. gruodžio mėn. netinkamai vykdo pareigas pagal Sutartį, sustabdė mokėjimus pareiškėjai ir šiuo metu be jokio teisinio pagrindo yra sulaikiusi iš viso 245 064 Eur piniginių lėšų sumą, kuri priklauso pareiškėjai. Taigi, atsakovė yra skolinga pareiškėjai neatliktų mokėjimų sumą, kuri sudaro skolą.

4. Pareiškėja paaiškino, kad ne kartą kreipėsi į atsakovę, siekdama, kad sulaikyta pareiškėjai priklausanti skola būtų gražinta. Nors atsakovė savo atsakymuose į pareiškėjos pretenzijas pripažįsta, kad neperveda pareiškėjai priklausančios pinigų sumos, tačiau skolos negrąžina, deklaratyviai teigdama, kad pareiškėjai gražintinos skolos neturi. Pareiškėjos nuomone, atsakovės veiksmai, t. y. skolos sumokėjimo į pareiškėjos sąskaitą sulaikymas besitęsiantis jau daugiau nei metus, yra neteisėti ir nepagrįsti, kadangi tam nėra nei faktinio, teisinio pagrindo pagal Sutartį. Taigi, pareiškėja turi reikalavimo teisę į atsakovę dėl 245 064 Eur skolos sumokėjimo. Šios atsakovės prievolės įvykdymo terminas yra suėjęs, nes atsakovė iš pat pradžių neteisėtai ir nepagrįstai sulaikė Skolos mokėjimą.

5. Pareiškėjos vertinimu, atsakovė yra de facto (faktiškai) nemoki, todėl egzistuoja pagrindas atsakovei iškelti nemokumo (bankroto) bylą, t. y. egzistuoja faktinės aplinkybės, patvirtinančios, kad atsakovė yra nemoki: i) atsakovė sistemiškai (daugiau kaip metus laiko) nevykdo savo įsipareigojimų pagal Sutartį ir negrąžina pareiškėjai nuosavybės teise priklausančios skolos; ii) atsakovė veikia nuostolingai, o jos turimi įsipareigojimai viršija turimo turto vertę; iii) atsakovė neturi turto, kuris būtų pakankamas pareiškėjai turimiems įsipareigojimams padengti. Atsižvelgiant į tai, kad atsakovė sistemiškai nevykdo savo įsipareigojimų pareiškėjai, atsakovės įsipareigojimai viršija deklaruoto turto vertę, o atsakovės deklaruoto turto nepakaktų pareiškėjos atžvilgiu turimiems įsipareigojimams įvykdyti, darytina išvada, kad atsakovė yra de facto nemoki Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo (toliau – JANĮ) 2 straipsnio 7 dalies prasme, todėl egzistuoja pagrindas atsakovei iškelti bankroto bylą.

6. Pareiškėja nurodė, kad vadovaudamasi JANĮ 9 straipsniu, tinkamai informavo atsakovę apie nemokumo proceso iniciavimą.

II. Pirmosios instancijos teismo nutarties esmė

7. Vilniaus apygardos teismas 2024 m. gegužės 8 d. nutartimi pareiškėjos Tilaros Limited pareiškimą tenkino – iškėlė atsakovei UAB Business basis bankroto bylą, išsprendė kitus su bankroto bylos iškelimu susijusius klausimus.

8. Teismas nustatė, kad atsakovė nuosavybės teise transporto priemonių neturi, taip pat neturi kito kilnojamojo ir nekilnojamojo turto. Pagal 2023 m. kovo 28 d. balanso duomenis

atsakovės turto balansinė vertė už 2022 m. siekia 56 901 Eur, iš kurio ilgalaikis turtas sudaro 35 000 Eur, trumpalaikis turtas – 21 718 Eur, per vienerius metus gautinos sumos – 75 682 Eur. Pagal 2023 m. kovo 28 d. balanso duomenis bendrovės finansiniai įsipareigojimai kreditoriams siekia 75 682 Eur. Iš bendrovės 2023 m. kovo 28 d. pelno nuostolių ataskaitos matyti, kad ataskaitiniais 2022 m. bendrovė patyrė 23 493 Eur nuostolį, grynasis pelningumas yra neigiamas ir siekia 68,53 proc.

9. Teismas nustatė, kad 2024 m. gegužės 8 d. bendrovėje dirbo vienas asmuo, antstoliai iš atsakovės priverstinių išieškojimų nevykdo, atsakovė neturi aktyvių (nagrinėjamų) bylų, kuriose dalyvauja pareiškėjos (kreditorės) ar atsakovės (skolininkės) statusu.

10. Teismas vertino, kad byloje nėra duomenų, suponuojančių pagrindą tikėti, kad atsakovės finansinė padėtis galėtų pagerėti, t. y. kad atsakovės negalėjimas įvykdyti pinigines prievoles (sumokėti skolas) yra laikinas ir pinigines prievoles savo kreditoriams atsakovė galėtų įvykdyti ateityje.

11. Teismas konstatavo, kad atsakovė yra nemoki, negali vykdyti turtinių prievolių bei nėra pagrindo išvadai, jog atsakovė yra gyvybinga, todėl jai turi būti keltina bankroto byla (JANĮ 21 straipsnio 2 dalis, 2 straipsnio 7 dalis).

III. Atskirojo skundo ir atsiliepimo į jį argumentai

12. Atsakovė UAB Business basis atskiruoju skundu prašo panaikinti Vilniaus apygardos teismo 2024 m. gegužės 8 d. nutartį ir pareiškėjos Tilaros Limited pareiškimą dėl bankroto bylos iškėlimo UAB Business basis atmeti. Atskirasis skundas grindžiamas šiais argumentais:

12.1. Atsakovė nutartį gavo ir apie teisminį procesą sužinojo tik 2024 m. liepos 4 d., kuomet į ją kreipėsi paskirtas nemokumo administratorius. Pirmosios instancijos teismas klaidingai nepagrįstai nustatė, kad atsakovei pareiškėjos el. paštu siųsti dokumentai buvo įteikti, nes nėra jokių tai patvirtinančių įrodymų. Atsakovės naudojamu bei pačios pareiškėjos nurodytu el. pašto adresu (duomenys neskelbtini) negavo nutarties ar kitų bylos dokumentų. Atsakovė negavo duomenų ir jos vadovo, kuris yra Jungtinės Karalystės pilietis, gyvenantis Estijoje, gyvenamosios vietos adresu. Taigi, atsakovė nepraleido termino atskirajam skundui paduoti, nes apie nutartį faktiškai sužinojo tik 2024 m. liepos 4 d.

12.2. Pareiškėja Tilaros Limited neturi galiojančios finansinio reikalavimo teisės į atsakovę, neturėjo jos pareiškimo pateikimo metu ir nutarties priėmimo metu. Teismas padarė nepagrįstą išvadą, kad atsakovė įsiskolinimą pareiškėjai pagal byloje esančius duomenis pripažįsta, nes byloje nebuvo nei vieno dokumento, kuriame atsakovė būtų pripažinusi savo įsiskolinimą. Priešingai, pačios pareiškėjos pateiktuose atsakovės atsakymuose, atsakovė nedviprasmiškai nurodo, kad nėra skolinga pareiškėjai, nes nei ji, nei atsakovės paslaugų teikėjas nėra gavę lėšų, kurios būtų pervestos pareiškėjai. Pareiškėja ir atsakovė 2022 m. gegužės 20 d. sudarė Sutartį, pagal kurią atsakovė teikė mokėjimo kortelių aptarnavimo ir su tuo susijusias paslaugas, atsakovė veikė „ClubixPay“ pavadinimu. Pareiškėja nepagrįstai teigia, kad atsakovė yra sulaikiusi 246 046 Eur sumą, kuri priklauso pareiškėjai. Be to, atsakovė nėra gavusi jokių sumų, kurias pagal Sutartį turėtų pervesti pareiškėjai – tai ji aiškiai nurodė 2023 m. gruodžio 5 d. atsakyme ir kitame susirašinėjime.

12.3. Šalių sudarytos Sutarties priedo J 9 punkte expressis verbis (aiškiais žodžiais, tiesiogiai) nustatyta, kad visos sumos, kurios turi būti mokamos prekybininkei pagal šią Sutartį, paprastai

bus sumokamos po to, kai paslaugų teikėjos bankai partneriai į jos atsiskaitomąją banko sąskaitą įskaito sumą eurais pagal galiojančias bankų partnerių sąlygas. Taigi, atsakovė pagal Sutartį teoriškai galėjo gauti pinigines lėšas iš bankinės / mokėjimų paslaugas teikiančių partnerių, kurių dalį Sutartyje nustatyta tvarka būtų turėjusi pervesti pareiškėjai, tačiau atsakovė į atsiskaitomąją sąskaitą nėra gavusi pareiškėjos nurodomų ar kitų jai galinčių priklausyti sumų, tokios praktikos šalys netaikė ir anksčiau.

12.4. Atsakovė neturi teisės vykdyti mokėjimo operacijų, teikti bankinių ar susijusių paslaugų (neturi licencijų), todėl negalėjo rinkti jokių piniginių lėšų iš vartotojų. Pareiškėja pinigines lėšas gaudavo tiesiogiai iš mokėjimų įstaigų per pinigų pervedėjus (pvz., TechToPay), t. y. šalys niekada netaikydavo Sutarties priedo J 9 punkto sąlygų. Pareiškėjos pateikti neaiškaus pobūdžio virtualių valiutų piniginių sąrašai, piniginių lėšų duomenys ir kt. duomenys niekaip neįrodo šių duomenų ryšio su atsakove, taip pat to, kad nurodytos sumos buvo sumokėtos atsakovei.

12.5. Atsakovė 2023 m. turėjo 15 821 Eur pelno, o įsipareigojimai buvo tik 128 Eur didesni nei turimas turtas. Nei vienas atsakovės turimas įsipareigojimas nebuvo ir nėra pradelstas. Be to, palygint su 2022 m., atsakovės finansinė padėtis yra ženkliai pagerėjusi, per 2023 m. atsakovė padidino turtą, veikė pelningai.

12.6. Teismas pagrįstai nustatė, kad atsakovės atžvilgiu nėra pradėta vykdomųjų bylų, taip pat atsakovė iki nutarties įsiteisėjimo neturėjo ir šiuo metu neturi pradelstų įsipareigojimų, neturi skolų valstybei. Be to, atsakovė aktyviai vykdo veiklą, yra moki.

13. Atsiliepimu į atsakovės Business basis atskirąjį skundą pareiškėja Tilaros Limited prašo: atmesti atsakovės Business basis atskirąjį skundą ir Vilniaus apygardos teismo 2024 m. gegužės 8 d. nutartį palikti nepakeistą; priteisti bylinėjimosi išlaidas. Atsiliepimas į atskirąjį skundą grindžiamas šiais argumentais:

13.1. Pareiškėja turi 245 064 Eur dydžio finansinį reikalavimą į atsakovę dėl skolos sumokėjimo ir šios prievolės įvykdymo terminas yra suėjęs. Pareiškėja savo reikalavimą kildina iš 2022 m. gegužės 20 d. šalių sudarytos paslaugų Sutarties, kuria atsakovė įsipareigojo teikti pareiškėjai mokėjimų kortelių apdorojimo paslaugas, nurodytas Sutarties priede B. Tai yra, atsakovė veikė kaip tarpininkė tarp pareiškėjos ir jos klientų, kai šie atlikdavo mokėjimus pareiškėjai per atsakovės bankinę sistemą. Pareiškėjos įsitikinimu, atsakovė, būdama paslaugų teikėja pagal Sutartį, nepagrįstai siekia „prisidengti“ pačios atsakovės paslaugų teikimui pasitelktų trečiųjų asmenų (mokėjimo įstaigų) netinkamu prievolių vykdymu. Nuo 2022 m. gruodžio mėn. atsakovė netinkamai vykdė sutartines pareigas pagal Sutartį, t. y. sustabdė mokėjimus pareiškėjai ir šiuo metu be teisinio pagrindo yra sulaikiusi skolos sumą, kuri priklauso pareiškėjai. Pati atsakovė 2023 m. gruodžio 5 d. pranešimu, atsakydama į pareiškėjos 2023 m. lapkričio 21 d. pranešimą dėl bankroto bylos inicijavimo, iš esmės pripažino atsakovės skolą pareiškėjai.

13.2. Vien ta aplinkybė, kad atsakovė ginčija pareiškėjos finansinio reikalavimo egzistavimą, nesudaro pagrindo teigti, kad pareiškėja neturėjo teisės kreiptis dėl bankroto bylos iškėlimo. Bankroto bylos iškėlimo stadijoje teismas nesprendžia klausimo dėl kreditoriaus finansinio reikalavimo pagrįstumo ir teisėtumo, kadangi šis klausimas spręstinas atskira tvarka, jeigu yra iškeliama bankroto byla.

13.3. Teismas, priimdamas skundžiamą nutartį, pagrįstai vadovavosi atsakovės finansinės atskaitomybės dokumentais už 2022 m., kadangi kitokie (už 2023 m.) duomenys skundžiamos nutarties priėmimo metu net neegzistavo. Todėl pagrįstai konstatavo atsakovės nemokumą JANĮ 2 straipsnio 7 dalies prasme.

13.4. Aplinkybė, jog 2023 m. finansinės atskaitomybės dokumentai buvo pateikti jau po skundžiamos nutarties priėmimo, leidžia pagrįstai abejoti šiuos dokumentuose įrašyto turto realumu. Kita vertus, net pagal 2023 m. finansinės atskaitomybės duomenis, atsakovės deklaruotas turtas (86 243 Eur) yra 128 Eur mažesnis nei mokėtinų sumos ir įsipareigojimai (86 371 Eur), dėl ko atsakovė yra nemoki JANĮ 2 straipsnio 7 dalies prasme.

13.5. Bylos medžiaga neleidžia spręsti, jog atsakovė vykdo kokią nors realią ūkinę komercinę veiklą, o juo labiau, kad numato iš jos gauti pajamas (pelną). Vienintelis atsakovės šiame kontekste teikiamas įrodymas – 2024 m. vasario 12 d.–2024 m. birželio 17 d. laikotarpiu atsakovės vienašališkai išrašytos sąskaitos faktūros nepatvirtina veiklos realumo / pelningumo. Be to, atsakovė atskirajame skunde nenurodo, kokią konkrečią ūkinę komercinę veiklą atsakovė vykdo. Atsakovė turi vieną darbuotoją.

13.6. Atsakovė nepateikė įrodymų (išskyrus finansines ataskaitas), pagrindžiančių atsakovės turimo turto sudėtį ir jo realumą (t. y. turėjimą) bei nenurodė, koks konkretus turtas sudaro balanse nurodytą atsakovės turto masę, t. y., koku ilgalaikiu turtu (vertu 39 770 Eur) ir trumpalaikiu turtu (vertu 20 143 Eur) atsakovė disponuoja. Juo labiau, nepaaiškino tokio itin reikšmingo įsipareigojimų sumažėjimo, palyginus su 2023 m., kai šie sudarė 86 371 Eur, arba 2022 m., kai šie sudarė 75 682 Eur.

13.7. Teismas negali vadovautis 2024 m. liepos 2 d. balansu ir pelno nuostolių ataskaita, kadangi šie neatitinka rašytiniam įrodymui keliamų formos reikalavimų, t. y., šie dokumentai nėra pasirašyti teisės aktų nustatyta tvarka.

13.8. Atsakovė nepateikė pirminių įrodymų dėl geros Atsakovės turtinės padėties, gyvybingumo ir mokumo, pvz., sudarytų komercinių sutarčių, kurios generuotų kokias nors pajamas; banko sąskaitų išrašų dėl turimo turto; kaip minėta, net nenurodė, kokią konkrečią ūkinę-komercinę veiklą tariamai vykdo atsakovė.

Teismas

konstatuoja:

IV. Apeliacinės instancijos teismo nustatytos bylos aplinkybės, teisiniai argumentai ir išvados

Dėl atskirojo skundo nagrinėjimo ribų

14. Pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 320 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatas, bylos nagrinėjimo apeliacinės instancijos teisme ribas sudaro apeliacinio skundo faktinis ir teisinis pagrindai bei absoliučių teismo sprendimo negaliojimo pagrindų patikrinimas. Apeliacinės instancijos teismas nagrinėja bylą, neperžengdamas apeliaciniame skunde nustatytų ribų, išskyrus atvejus, kai to reikalauja viešasis interesas ir neperžengus skundo ribų būtų pažeistos asmens, visuomenės ar valstybės teisės ir teisėti interesai. Atskiriesiems skundams nagrinėti taikomos tos pačios taisyklės, išskyrus CPK XVI skyriaus II skirsnyje numatytas išimtis (CPK 338 straipsnis).

15. Apeliacinės instancijos teismas ex officio (pagal pareigas) patikrina, ar nėra CPK 329 straipsnyje nustatytų absoliučių teismo procesinio sprendimo negaliojimo pagrindų (CPK 338 straipsnis). Absoliučių skundžiamos teismo nutarties negaliojimo pagrindų apeliacinės instancijos teismas nenustatė. Taip pat nenustatyta aplinkybių, kurios teiktų pagrindą peržengti atskirojo skundo ribas (CPK 320 straipsnio 2 dalis, 338 straipsnis).

16. Nagrinėjamu atveju atskiras skundas paduotas dėl pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria atsakovei iškelta bankroto byla. Taigi, apeliacinio nagrinėjimo dalykas – patikrinimas, ar pirmosios instancijos teismas šioje byloje susiklosčiusiomis faktinės ir teisinės situacijos aplinkybėmis tinkamai taikė teisės normas, kuriomis reglamentuojamas nemokumo (bankroto) bylos iškėlimas.

17. Apeliacinės instancijos teismas pažymi, kad atsakovės atskirajame skunde išdėstyti argumentai dėl atsakovės (ne)tinkamo informavimo apie teisminį procesą, dėl (ne)praleisto termino atskirajam skundui paduoti, jau buvo išspręsti Lietuvos apeliacinio teismo 2024 m. rugpjūčio 20 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. e2-658-933/2024, todėl dėl šių argumentų apeliacinės instancijos teismas nagrinėdamas šią bylą nepasisakys.

Dėl naujų įrodymų (ne)priėmimo

18. Apeliantė (atsakovė) kartu su atskiruoju skundu pateikė: 2023 m. gruodžio 31 d. pelno (nuostolių) ataskaitą; 2023 m. gruodžio 31 d. balansą; duomenis iš Valstybės įmonės Registrų centro apie atsakovės akcininką; Valstybės įmonės Registrų centro Lietuvos Respublikos Juridinių asmenų registro išplėstinį išrašą su istorija apie UAB „BB Trade Lithuania“; duomenis iš internetinio puslapio www.rekvizitai.lt apie atsakovės sumokėtas socialinio draudimo įmokas, atsakovės vadovo asmens tapatybės duomenis; 2024 m. liepos 8 d. atsakovės susirašinėjimą; atsakovės išrašytas sąskaitas faktūras; voką. Be to, apeliantė pateikė prašymą dėl papildomų įrodymų priėmimo (DOK-29253), prašydama priimti naujai pateikiamus duomenis – bendrovės finansinės atskaitomybės dokumentus už 2024 m. sausio 1 d. iki 2024 m. liepos 2 d. Visais šiais įrodymais apeliantė grindžia savo atskirajame skunde išdėstytus argumentus, kad atsakovė aktyviai vykdo veiklą, turi pakankamai turto ir yra pelninga.

19. Pagal CPK 314 straipsnį apeliacinės instancijos teismas atsisako priimti naujus įrodymus, kurie galėjo būti pateikti pirmosios instancijos teisme, išskyrus atvejus, kai pirmosios instancijos teismas nepagrįstai atsisakė juos priimti ar kai šių įrodymų pateikimo būtinybė iškilo vėliau.

20. Kasacinio teismo praktikoje, aiškinančioje CPK 314 straipsnio reglamentavimą, ne kartą nurodyta, kad dalyvaujantys byloje asmenys bendriausia prasme neturi teisės teikti naujus įrodymus apeliacinės instancijos teisme. Toks draudimas – ribotos apeliacijos, būdingos civiliniam procesui, išraiška (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. lapkričio 21 d. nutarties civilinėje byloje Nr. 3K-3-349-248/2019 19 punktą). Vis dėlto draudimas apeliacinės instancijos teisme priimti naujus įrodymus nėra absoliutus. Taikydamas CPK 314 straipsnyje nustatytas išimtis ir sprenddamas dėl naujai pateikiamų įrodymų priėmimo apeliacinės instancijos teismas patikrina: ar buvo objektyvi galimybė pateikti juos bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme; ar vėlesnis įrodymų pateikimas neužvilkins bylos nagrinėjimo; ar naujai prašomas priimti įrodymas turės įtakos sprendžiant šalių ginčą; ar šalis nepiktnaudžiauja įrodymų vėlesnio pateikimo teismui teise (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo

2019 m. spalio 7 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-237-684/2019 33 punktas; 2024 m. sausio 4 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-48-916/2024 21–22 punktai).

21. Apeliacinės instancijos teismas, įvertinęs byloje keliamus klausimus ir jiems išspręsti svarbias aplinkybes, pateiktų įrodymų turinį ir sąsają su nagrinėjamu klausimu, atsižvelgęs į byloje esantį viešąjį interesą, priima ir vertina pareiškėjos kartu su atsiliepimu į atskirąjį skundą bei papildomai pateiktus įrodymus. Apeliantės pateikti įrodymai gali būti reikšmingi teisingam ginčo išsprendimui, atsakant į klausimą – ar atsakovė yra (ne)moki.

Dėl pareiškėjos teisės inicijuoti bendrovės nemokumo bylą

22. Nemokumo procesą gali pradėti asmenys, kurių teisė (pareiga) inicijuoti nemokumo procesą yra nustatyta įstatyme. Asmenys, turintys teisę ir pareigą inicijuoti nemokumo procesą, reglamentuojami JANĮ 4–5 straipsniuose. Įstatyme nustatytas nemokumo procesą inicijuojančių asmenų sąrašas yra baigtinis ir negali būti aiškinamas plečiamai. Pagal JANĮ 4 straipsnio 1 dalies 2 punktą nemokumo procesą turi teisę inicijuoti kreditorius, kuriam prievolės įvykdymo terminas yra suėjęs. JANĮ 9 straipsnyje apibrėžtas nemokumo proceso inicijavimas, kai jį inicijuoja kreditorius. Pagal JANĮ 16 straipsnio 1 dalies 1 punktą teisė kreiptis į teismą dėl nemokumo bylos iškėlimo atsiranda nuo termino, skirto prievolei įvykdyti, pabaigos.

23. Pareiškėja, teigdama, kad turi 245 064 Eur finansinį reikalavimą atsakovei, kreipėsi į teismą su pareiškimu dėl bankroto bylos iškėlimo. Pareiškėjos reikalavimas kildinamas iš tarp šalių sudarytos 2022 m. gegužės 20 d. Sutarties, kuria atsakovė įsipareigojo teikti pareiškėjai mokėjimų kortelių apdorojimo paslaugas, nurodytas Sutarties priede B. Pagal Sutarties 2.2 papunktį, Sutarties priedo J 9 punktą, atsakovė veikė kaip tarpininkė tarp pareiškėjos ir jos klientų, kai šie atlikdavo mokėjimus pareiškėjai per atsakovės bankinę sistemą. Pareiškėja paaiškino, kad atsakovė, priėmusi pinigines lėšas iš pareiškėjos klientų, turėjo sutartinę pareigą šias piniginių lėšų sumas iš karto pervesti pareiškėjai, tačiau nuo 2022 m. gruodžio mėn. atsakovė netinkamai vykdė savo sutartines pareigas pagal Sutartį, t. y. sustabdė mokėjimus pareiškėjai iš šiuo metu be jokio teisinio pagrindo yra sulaikiusi 245 064 Eur sumą, kuri priklauso pareiškėjai. Pareiškėja, siekdama pagrįsti savo reikalavimą pateikė, jos įsitikinimu, mokėjimų sulaikymą patvirtinančius dokumentus ir kt. duomenis.

24. Apeliantė (atsakovė) atskirajame skunde teigia, kad pareiškėja neturi galiojančio finansinio reikalavimo teisės į atsakovę, todėl pirmosios instancijos teismas klaidingai nusprendė, kad pareiškėja yra kreditorė ir JANĮ nustatyta tvarka gali teikti pareiškimą dėl bankroto bylos iškėlimo. Apeliacinės instancijos teismas su minėtais argumentais nesutinka.

25. Visų pirma, teismų praktikoje yra pasisakyta, kad kreditorius, inicijuodamas nemokumo procesą, turi pateikti duomenis, pagrindžiančius reikalavimą (Lietuvos apeliacinio teismo 2020 m. liepos 14 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-1178-1120/2020) ir duomenis, jog jo reikalavimo teisė yra pradelsta (Lietuvos apeliacinio teismo 2020 m. gegužės 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-868-798/2020).

26. Pareiškėja pareškime dėl bankroto bylos iškėlimo atsakovei nurodė faktines aplinkybes, kuriomis grindžia savo 245 064 Eur finansinį reikalavimą, taip pat prie pareiškimo pridėjo reikalavimą pagrindžiančius įrodymus, duomenis, kad jos reikalavimo teisė yra pradelsta. Apeliacinės instancijos teismas, įvertinęs byloje nustatytas aplinkybes bei remdamasis aukščiau nurodyta teismų praktika (žr. šios nutarties 25 punktą), neturi pagrindo

abejoti, kad pareiškėja yra atsakovės potenciali kreditorė, pagrįstai mananti, jog turi teisę reikalauti iš atsakovės (skolininkės) įvykdyti įsipareigojimus. Taigi, pareiškėja turi teisę inicijuoti atsakovei nemokumo (bankroto ar restruktūrizavimo) bylą.

27. Antra, teismų praktikoje išaiškinta, kad civilinės bylos iškėlimo stadijoje teismas kreditoriaus reikalavimo pagrįstumą vertina tik preliminariai, pirmiausia siekdamas nustatyti ne kreditoriaus reikalavimo dydį, o kreditoriaus statusą. Jei kreditorius pateikia pakankamų jo reikalavimo pagrįstumo įrodymų, iš kurių teismas gali susidaryti nuomonę, kad yra labiau tikėtina, jog kreditorius reikalavimo teisę į skolininką turi, tokio kreditoriaus pareiškimas dėl bankroto bylos skolininkui iškėlimo turi būti nagrinėjamas iš esmės. Jei skolininkas ginčija kreditoriaus statusą ir pateikia tai patvirtinančius įrodymus, teismas situaciją turėtų vertinti vadovaudamasis civiliniame procese galiojančiu tikimybių pusiausvyros principu (Lietuvos apeliacinio teismo 2020 m. birželio 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-999-781/2020; 2020 m. rugsėjo 8 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-1415-450/2020; 2020 m. liepos 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-1112-241/2020; 2020 m. gruodžio 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-1876-381/2020). Nepripažinti kreditoriaus statuso ir jo teisės prašyti skolininkui iškelti bankroto bylą teismas turėtų tik tada, kai yra didelė tikimybė, jog atsakovas nėra skolingas pareiškėjui. Taigi fiziniai ir juridiniai asmenys, pagrįstai manantys, kad turi teisę reikalauti iš įmonės įvykdyti prievolės bei įsipareigojimus, t. y. potencialūs kreditoriai, gali inicijuoti įmonei bankroto bylą (Lietuvos apeliacinio teismo 2017 m. spalio 6 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 2-1760-381/2017; 2020 m. spalio 6 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-1549-381/2020; 2022 m. lapkričio 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-1139-881/2022; 2023 m. rugsėjo 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-935-798/2023; 2024 m. kovo 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-220-910/2024).

28. Taigi, vadovaujantis paminėta teismų praktika (žr. šios nutarties 27 punktą), galima daryti išvadą, kad vien tai, kad nagrinėjamu atveju atsakovė ginčija pareiškėjos finansinio reikalavimo egzistavimą, nesudaro pagrindo teigti, kad pareiškėja neturėjo teisės kreiptis dėl nemokumo bylos iškėlimo.

29. Šiuo atveju byloje nėra duomenų, kad atsakovė ėmėsi aktyvių veiksmų ir kreipėsi į teismą dėl jai reikiamų reikalavimų paneigimo. O faktas, ar bankroto bylą inicijavęs asmuo iš tiesų yra atsakovės kreditorius ir ar jo reikiamas finansinis reikalavimas yra pagrįstas, galės būti nustatytas išnagrinėjus šios potencialios kreditorės pareikšto reikalavimo tvirtinimo klausimą bankroto bylos iškėlimo atsakovei atveju (JANĮ 42 straipsnio 1 dalis). Juolab kad, bankroto bylą nagrinėjantis teismas tvirtina kreditoriaus pareikštą reikalavimą tik tuomet, jeigu iš byloje esančių duomenų gali padaryti išvadą, kad toks reikalavimas yra pagrįstas įrodymais, kurių nepaneigia kiti įrodymai (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gegužės 26 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-255-313/2017, 37 punktas). Be to, aplinkybė, kad teismas priėmė ir iš esmės išnagrinėjo asmens pareikšimą dėl bankroto bylos iškėlimo skolininkui, neturi nei prejudicinės, nei res judicata galios vėliau sprendžiant klausimą dėl šio asmens finansinio reikalavimo tvirtinimo.

30. Taigi, vadovaujantis tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai priėmė pareiškėjos, kaip kreditorės, pareikšimą dėl bankroto bylos atsakovei iškėlimo, ir atsakovė, civilinio proceso tvarka nesikreipusi į teismą dėl skolos nuginčijimo, turi prisiimti dėl to atsiradusias neigiamas pasekmes.

Dėl atsakovės (ne)mokumo

31. JANĮ 21 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad bankroto byla keliami, jeigu juridinis asmuo yra nemokus ir jam nėra keliami restruktūrizavimo byla.

32. Juridinio asmens nemokumas apibrėžiamas kaip juridinio asmens būseną, kai juridinis asmuo laiku negali vykdyti turtinių prievolių arba juridinio asmens įsipareigojimai viršija jo turto vertę (JANĮ 2 straipsnio 7 dalis). Taigi nemokumo būsenai konstatuoti yra būtinas bent vienas iš nurodytų elementų: 1) negalėjimas laiku įvykdyti turtinių prievolių; 2) juridinio asmens įsipareigojimai viršija jo turto vertę (Lietuvos apeliacinio teismo 2023 m. kovo 8 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 2-244-910/2023, 19 punktas ir jame nurodyta praktika).

33. Lietuvos apeliacinio teismo praktikoje išaiškinta, kad pagal JANĮ 2 straipsnio 7 dalies formuluotę, sprendžiant dėl bankroto bylos iškėlimo, būtina vertinti dvi alternatyvias sąlygas: pirma, ar juridinis asmuo (atsakovas) negali laiku vykdyti turtinių prievolių (likvidumo testas); antra, ar juridinio asmens įsipareigojimai viršija jo turto vertę (balanso testas). Tai reiškia, kad pagal šiuo metu galiojančią teisinę reguliavimą juridinio asmens nemokumas nustatomas taikant balanso testą kartu su likvidumo testu. Pagal balanso testą nustatoma, ar turto pakaktų padengti skolininko įsipareigojimams, įskaitant ir tuos, kurių terminai dar nėra suėję, o likvidumo testas skirtas patikrinti, ar skolininkas laiku vykdo savo prievoles. Sprendžiant dėl bendrovės nemokumo, yra svarbu nustatyti viso turto ir visų turimų skolų, o ne tik pradelstų, santykį (Lietuvos apeliacinio teismo 2022 m. gegužės 10 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-124-407/2022).

34. Teismų praktikoje laikomasi nuostatos, kad, sprendžiant bankroto bylos iškėlimo klausimą, kiekvienu atveju svarbu nuodugniai išsiaiškinti, ar bendrovė yra iš tiesų nemoki ir nebegalės vykdyti veiklos, ar ji turi tik laikinų finansinių sunkumų, kurie gali būti išspręsti, išsaugant bendrovę kaip veikiančią rinkos dalyvį (Lietuvos apeliacinio teismo 2019 m. rugpjūčio 1 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-1128-381/2019). Taip pat pažymima, kad bankroto proceso paskirtis ir tikslas yra ne tik pašalinti nemokią įmonę iš rinkos ir taip užtikrinti rinkos stabilumą bei skatinti ekonominį kilimą, bet ir, konstatavus bendrovės nemokumą, greičiau apsaugoti nemokios bendrovės kreditorių ir pačios bendrovės interesus (Lietuvos apeliacinio teismo 2020 m. balandžio 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-680-241/2020).

35. Kasacinio teismo praktikoje pažymima, kad juridinio asmens nemokumas sietinas ir su kitais rimtais finansiniais sunkumais, kuriuos atspindi tokie požymiai: juridinis asmuo nebevykdo įstatuose apibrėžtos veiklos arba vykdoma veikla ilguoju periodu kuria tik nuostolius ir nėra perspektyvų atkurti įprastos veiklos vykdymą ir stabilizuoti padėtį; juridinis asmuo sistemiškai nevykdo savo įsipareigojimų kreditoriams; juridinis asmuo neturi turto, kuris būtų pakankamas kreditorių finansiniams reikalavimams patenkinti. Pateikdamas tokius nemokumo požymius, kasacinis teismas nurodė, kad juridinio asmens nemokumo būseną yra siejama būtent su ilgalaikiais ir rimtais finansiniais sunkumais, užkertančiais kelią vykdyti įprastą ūkinę komercinę ar kitą įstatuose apibrėžtą veiklą ir reikalaujančiais kraštutinių priemonių taikymo priverstinai nutraukiant tokio asmens veiklą ir likviduojant ją per bankroto procedūrų vykdymą. Rimtiems finansiniams sunkumams, kaip nemokumo būsenos pagrindui, konstatuoti nepakanka nustatyti pavienių ir (ar) atsitiktinių įsipareigojimų kreditoriams nevykdymo atvejų – turi būti nustatytas tokių atvejų pakartotinumai, tęstinumas ir pastovumas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. gegužės 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-105-684/2019).

36. Pareiškimą nagrinėjantis teismas kiekvienu atveju sprendžia, ar reikalinga pateikti papildomų įrodymų. Nemokumo procese teismas turi būti aktyvus ir užtikrinti viešojo intereso

apsaugą bei prireikus pareikalauti papildomų duomenų ir juos rinkti savo iniciatyva (Lietuvos apeliacinio teismo 2020 m. liepos 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-1142-407/2020). Kita vertus, teismo aktyvumas nemokumo procese nepašalina įrodinėjimo pareigos taisyklių taikymo ir proceso rungtyniškumo principo įgyvendinimo: sprendžiant bankroto bylos iškėlimo įmonei klausimą, mokumo pagrindimo pareiga tenka įmonei, kuriai prašoma iškelti bankroto bylą (CPK 12 straipsnis, 178 straipsnis, JANĮ 20 straipsnio 2 dalis). Dėl to būtent įmonė, kuriai inicijuojama bankroto byla, turi pateikti įrodymus, pagrindžiančius jos pakankamą finansinę padėtį (Lietuvos apeliacinio teismo 2020 m. rugpjūčio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-1342-585/2020).

37. Siekiant tinkamai įvertinti juridinio asmens turtinę padėtį, yra reikalingi išsamūs tokias aplinkybes atspindintys duomenys. Teismų praktikoje šiuo aspektu išaiškinta, jog tam, kad būtų nustatyta reali bendrovės turtinė padėtis, teismas juridinio asmens nemokumo klausimą pirmiausia turi spręsti pagal aktualius finansinės atskaitomybės duomenis ir remtis kitais byloje esančiais įrodymais, kurie pagrįstų įsipareigojimų kreditoriams dydį ir realią, o ne įrašytą balanse, įmonės turimo turto vertę. Nors įmonės (ne)mokumą pirmiausia apsprendžia finansinės atskaitomybės dokumentai – balansas, pelno (nuostolio) ataskaita, tačiau įmonės balansas nėra vienintelis dokumentas, kurio pagrindu galima nustatyti įmonės mokumo būklę (Lietuvos apeliacinio teismo 2022 m. kovo 31 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-377-910/2022). Be to, atliekant mokumo situacijos analizę, svarbi ir finansinių rodiklių dinamika (kaip kinta finansinė padėtis, ar ji gerėja, ar blogėja) (Lietuvos apeliacinio teismo 2016 m. balandžio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-959-330/2016).

38. Nagrinėjamu atveju pirmosios instancijos teismas atsakovės nemokumą konstatavo remdamasis tuo, kad bendrovės finansiniai duomenys įrodo sunkią bendrovės finansinę padėtį ir byloje nenustatyta duomenų, kurie leistų daryti išvadą, kad bendrovės padėtis ateityje galėtų pagerėti. Apeliantė pateiktu atskiruoju skundu iš esmės įrodinėja, jog neturi jokių finansinių įsipareigojimų, aktyviai vykdo veiklą, turi pakankamai turto ir yra pelninga. Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, byloje nustatyta faktinė situacija ir šalių procesiniuose dokumentuose nurodyti argumentai suteikia pagrindą spręsti, kad apeliantė atitinka pirmąją ir antrąją sąlygas, kurias nustačius tiek atskirai, tiek kartu, juridinis asmuo pripažintinas nemokiu ir tai sudaro pagrindą pritarti pirmosios instancijos teismo išvadai, kad bendrovė yra nemoki.

39. Visų pirma, vertinant atsakovės nemokumą balanso testo (ar juridinio asmens įsipareigojimai viršija jo turto vertę) aspektu, atsižvelgtina į šios nutarties 37 punkte nurodytą išaiškinimą, kad tam, jog būtų nustatyta reali bendrovės turtinė padėtis, teismas juridinio asmens nemokumo klausimą pirmiausia turi spręsti pagal aktualius finansinės atskaitomybės duomenis ir remtis kitais byloje esančiais įrodymais, kurie pagrįstų įsipareigojimų kreditoriams dydį ir realią, o ne įrašytą balanse, įmonės turimo turto vertę.

40. Atsakovės pateiktos finansinės atskaitomybės ataskaitos už laikotarpį nuo 2024 m. sausio 1 d. iki 2024 m. liepos 2 d. ir nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d. pasirašytos tik jos vadovo, bet nepasirašytas bendrovės buhalterio ar kito asmens, turinčio teisę tai padaryti, kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo (galiojusio iki 2024 m. liepos 1 d.) 25 straipsnio 1 dalyje (Lietuvos apeliacinio teismo 2022 m. gegužės 10 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-124-407/2022, 42 punktą, 2023 m. sausio 26 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-163-933/2023, 24 punktą). Kasacinio teismo praktikoje taip pat pažymima, kad finansinėms ataskaitoms, kaip finansinės apskaitos dokumentams, taip pat keliami specialūs reikalavimai, vienas jų – ataskaitos turi būti pasirašytas jį sudariusių asmenų. Šie asmenys atsako už ataskaitose nurodytų duomenų tikrumą ir teisingumą. Jeigu ataskaitos

nepasirašytos, tai nėra pagrindo jomis vadovautis kaip finansinės atskaitomybės dokumentu. Kadangi nepasirašytų finansinių ataskaitų duomenys, atsižvelgiant į tai, kad jų tikrumas nepatvirtintas atsakingų asmenų, yra negalutiniai, jos gali turėti tik tam tikrą įrodomąją reikšmę, t. y. gali būti įrodinėjimo priemonė, esant tam tikroms aplinkybėms (CPK 177 straipsnio 2 dalis), tačiau dėl jų įrodomosios vertės ir reikšmės sprendžia teismas pagal visų byloje esančių įrodymų visumą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 25d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-349-415/2015). Taigi, apeliančės pateikti nepasirašyti finansiniai duomenys už laikotarpį nuo 2024 m. sausio 1 d. iki 2024 m. liepos 2 d. ir nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d., vertintini visų kitų nagrinėjamo ginčo byloje esančių įrodymų visumoje.

41. Iš pateiktų finansinės atskaitomybės duomenų už 2022 m. matyti, kad laikotarpiu nuo 2022 m. sausio 1 d. iki 2022 m. gruodžio 31 d. atsakovės turtas siekė 56 901 Eur. Šią sumą sudarė ilgalaikis turtas – 35 000 Eur, trumpalaikis turtas – 21 718 Eur, ateinančių laikotarpių sąnaudos ir sukauptos pajamos – 183 Eur. Tuo tarpu mokėtinos sumos ir kiti įsipareigojimai sudarė 75 682 Eur, nuosavas kapitalas buvo neigiamas ir siekė (-)18 991 Eur, grynasis nuostolis sudarė (-)23 493 Eur, o pardavimo pajamos 34 282 Eur. Be to, didelę bendrovės turto dalį sudarė „Kitas trumpalaikis turtas“ (21 718 Eur). Atsakovė į bylą nėra pateikusi duomenų apie „Kitą trumpalaikį turtą“. Pažymėtina, kad į balanso eilutę „Kitas trumpalaikis turtas“ yra įrašoma viso trumpalaikio turto vertė, kuri nebuvo įtraukta į kitus trumpalaikio turto straipsnius. Trumpalaikiam turtui priskiriamos atsargos, sumokėti avansai, pagal sutartis vykdomų darbų vertė, biologinis turtas, per vienus metus gautinos sumos, trumpalaikės investicijos, pinigai ir jų ekvivalentai ir kitas turtas, kuris atitinka trumpalaikio turto apibrėžimą. Į balansą įrašytas turtas turi realiai egzistuoti, turi būti nustatyta reali jo vertė ir būtent atsakovei tenka pareiga pagrįsti, koks turtas yra nurodytas balanse ir kad jis yra realus. Atsižvelgus į nurodytas aplinkybes, į tai, kad 2022 m. balanse nurodytas „Kitas trumpalaikis turtas“ nėra pagrįstas įrodymais, nėra aiški jo sudėtis, nėra pagrindo šį turtą vertinti kaip realų bendrovės turtą ir įtraukti į bendrą turto masę.

42. Taigi, aptarti atsakovės finansinės atskaitomybės duomenys patvirtina, kad 2022 m. bendrovės mokėtinos sumos ir įsipareigojimai viršijo bendrovės turto vertę, bendrovės turimas turtas nebuvo pakankamas finansiniams įsipareigojimams padengti, atsakovės nuosavas kapitalas buvo neigiamas, atsakovė generavo tik nuostolius, t. y., atsakovės finansiniai sunkumai tęsiasi jau kurį laiką, o bendrovės veikla buvo nuostolinga.

43. Jau minėta, kad mokumo pagrindimo pareigą turi įmonė, kuriai prašoma iškelti bankroto bylą (žr. šios nutarties 36 punktą), tačiau atsakovė į bylą nepateikė objektyvių duomenų, kad bendrovės dabartinė finansinė padėtis, lyginant su 2022 m. laikotarpiu, būtų ženkliai pasikeitusi. Nors apeliančė tiek papildomai, tiek kartu su atskiruoju skundu pateikė balanso ir pelno (nuostolio) ataskaitas už laikotarpius nuo 2024 m. sausio 1 d. iki 2024 m. liepos 2 d. ir nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d., tačiau duomenų, kad minėtose ataskaitose pateikti duomenys yra realūs nepateikė, t. y. bendrovė nepateikė duomenų apie jos vardu registruotą nekilnojamąjį ar kilnojamąjį turtą, debitorių ar kreditorių sąrašus ir pan. Juolab kad iš pateiktų, tačiau už buhalterinę apskaitą atsakingo asmens nepasirašytų finansinės atskaitomybės duomenų matyti, jog jose nurodyti duomenys nesutampa, t. y. finansinėse ataskaitose už 2024 m. sausio 1 d. iki 2024 m. liepos 2 d. nurodytoje grafoje „Praėjęs ataskaitinis laikotarpis“ nesutampa su finansinių ataskaitų už 2023 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d. nurodytoje grafoje „Ataskaitinis laikotarpis“ duomenimis. Taigi, byloje nesant reikšmingų duomenų, kurie pagrįstų turto realų buvimą ar mokėtinų sumų ir kitų

įsipareigojimų nebuvimą, apeliacinės instancijos teismas daro išvadą, jog atsakovė neįrodė savo mokumo.

44. Antra, nors nustatant bendrovės nemokumą užtenka konstatuoti vieną iš JANĮ 2 straipsnio 7 dalyje įtvirtintų alternatyvių nemokumo sąlygų, tačiau pirmosios instancijos teismas, vertino bendrovės nemokumą ir likvidumo testo aspektu (juridinis asmuo (atsakovė) negali laiku vykdyti turtinių prievolių). Apeliacinės instancijos teismas neturi pagrindo nesutikti su pirmosios instancijos teismo išvada, kad byloje nėra objektyvių duomenų, įrodančių, jog atsakovės negalėjimas įvykdyti pinigines prievoles yra laikinas ir galėtų būti įvykdytas ateityje. Nors atsakovė nepateikė duomenų apie esamus bendrovės kreditorius, tačiau iš finansinės atskaitomybės duomenų matyti, kad bendrovė turi skolų, o tai netiesiogiai įrodo, kad bendrovė sistemingai jau daugiau nei du metus neatsiskaito su pareiškėja.

45. Trečia, pagal šiuo metu galiojančią teisinį reguliavimą negali būti keliama bankroto byla bendrovei, kuri yra gyvybinga (JANĮ 21 straipsnio 1 dalies 2 punktą, 2 dalis). Juridinio asmens gyvybingumas yra juridinio asmens būseną, kai juridinis asmuo vykdo ūkinę komercinę veiklą, leidiančią jam vykdyti savo prievoles ateityje (JANĮ 2 straipsnio 6 dalis). Jau nurodyta, kad šiuo atveju apeliante turi pareigą įrodyti aplinkybes, kuriomis grindžia savo poziciją (CPK 12, 178 straipsniai).

46. Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, byloje esantys duomenys nepatvirtina, kad bendrovė yra moki, gyvybinga ir iš vykdomos veiklos gaunamų pajamų yra pakankamai pajėgi ateityje visiškai atsiskaityti su pareiškėja ar kitais kreditoriais. Apeliantės kartu su atskiruoju skundu pateiktos vienašališkai išrašytos sąskaitos faktūros vienareikšmiškai nepatvirtina, kad bendrovė vykdo sėkmingą veiklą, generuoja pajamas. Apeliantė nepateikė jokių kitų duomenų, nenurodė jokių konkrečių aplinkybių apie įmonės faktiškai vykdomą veiklą, konkrečių duomenų apie pasirašytas sutartis ir kitus įmonės įsipareigojimus įgyvendinant projektus (pavyzdžiui, sutarčių datų, objektų, dėl kurių sutartys sudarytos, projektų įgyvendinimo terminų ir kt.). Taigi, apeliante iš esmės nesiėmė įrodinėti savo gyvybingumo ir neteikė konkrečių įrodymų, kurie galėtų patvirtinti jos galimybių generuoti pajamas ir atkurti mokumą realumą (CPK 12, 178 straipsniai). Be to, kaip pagrįstai nustatė pirmosios instancijos teismas, bendrovėje dirba tik vienas asmuo. Taigi, byloje esantys duomenys nesudaro pagrindo teigti, jog atsakovė aktyviai ir sėkmingai vykdo ar realiai vykdytų ūkinę komercinę veiklą, iš kurios gauna (gaus) pajamas (pelną) ir dengia (dengs) kreditorių įsiskolinimus.

47. Apeliacinės instancijos teismas, išanalizavęs skundžiamos nutarties turinį, įvertinęs atskirojo skundo argumentus, ištyręs faktinius bylos duomenis, sprendžia, kad apeliante savo gyvybingumui ir veiklos vykdymui pagrįsti į bylą nepateikė įrodymų, iš kurių būtų galima daryti išvadą, jog ji aktyviai ir sėkmingai vykdo ūkinę komercinę veiklą. Byloje nesant duomenų, patvirtinančių bendrovės ūkinės komercinės veiklos vykdymą, konstatuotina, kad bendrovė negali būti laikoma gyvybinga įmone, kurios išsaugojimas rinkoje užtikrintų finansinių sunkumų išsprendimą ir kreditorių finansinių reikalavimų patenkinimą.

48. Taigi, apeliante nepagrindė savo veiklos perspektyvų, kurios leistų konstatuoti, jog ji iš esmės gali laiku įvykdyti turtines prievoles ar tai, kad atsakovės negalėjimas įvykdyti pinigines prievoles (sumokėti skolas) yra laikinas (CPK 176 straipsnio 1 dalis). Dėl to pirmosios instancijos teismas pagrįstai konstatavo, kad apeliante yra nemoki. Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, apeliantės atskirajame skunde nurodyti argumentai ir pateikti įrodymai nepaneigia šios teismo išvados (CPK 185 straipsnis).

49. Pažymėtina, kad atsakovė ir bankroto proceso metu turi teisę siekti taikos sutarties su kreditoriais sudarymo ir (ar) restruktūrizavimo bylos iškėlimo. Tokiu atveju būtų pagrindas svarstyti dėl bankroto bylos nutraukimo (JANĮ 78 straipsnio 1 dalies 3, 4 punktai, 2, 3 dalys, 79, 80 straipsniai).

50. Kiti atskirojo skundo argumentai neturi esminės reikšmės apskūstos pirmosios instancijos teismo nutarties pagrįstumui ir teisėtumui įvertinti, todėl dėl jų apeliacinės instancijos teismas nepasisako. Teismų praktikoje laikomasi nuostatos, kad teismo pareiga pagrįsti priimtą procesinį sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliam atsakymui į kiekvieną argumentą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. spalio 24 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-380-690/2018, 22–26 punktai; 2020 m. balandžio 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-133-823/2020, 40 punktas).

Dėl procesinės bylos baigties

51. Įvertinęs apskūstos nutarties turinį, atskirojo skundo ir atsiliepimo į jį argumentus, ištyręs bylos faktinius duomenis, įvertinęs ginčui aktualų teisinį reguliavimą bei teismų praktiką, apeliacinės instancijos teismas sprendžia, kad pirmosios instancijos teismas tinkamai įvertino nagrinėjamam klausimui reikšmingas faktines aplinkybes, teisingai aiškino bei taikė JANĮ normas, todėl pagrįstai iškėlė atsakovei bankroto bylą. Apeliantės atskirasis skundas atmetamas, o skundžiama nutartis paliekama nepakeista (CPK 337 straipsnio 1 dalies 1 punktas).

Lietuvos apeliacinis teismas

, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 337 straipsnio 1 dalies 1 punktu,

nutaria:

Vilniaus apygardos teismo 2024 m. gegužės 8 d. nutartį palikti nepakeistą.

Teisėjas

Žilvinas Terebeiza